

Vida Zsuzsanna

A nevelőszülői tanácsadók családgondozói tevékenysége

Jogszabályi háttér

A szakmai jogszabály, a 15/1998. NM rendelet 2003. augusztusi módosításával vált egyértelművé, hogy a nevelőszülői tanácsadónak családgondozói feladata is van. Ugyan a hivatkozott jogszabály 100. § (2) f.) pontja korábban is tartalmazta, hogy a nevelőszülői tanácsadó feladata különösen *a gyermek és hozzátartozói kapcsolattartásának segítése*, de a módosítással ezt pontosította, amikor így fogalmazott:

100. § (2) A nevelőszülői tanácsadó feladata különösen (...)

f) a 89. § szerinti családgondozás.

Vagyis a gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat ápolása, a családnak a gyermek visszafogadására alkalmassá tétele érdekében az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, az egyéni elhelyezési tervben foglaltak szerint együttműködve a nevelőszülői tanácsadó mint családgondozó feladata az alábbiakban fogalmazódik meg:

89. § (3) A családgondozó feladata különösen

- a) a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos és egymás elfogadására irányuló kapcsolat elősegítése, szükség esetén javaslattétel a kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására,*
- b) a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése, és ha a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához szükséges, a találkozáson való részvétel,*
- c) az okok mielőbbi felderítése és azoknak a gondozott gyermekkel való közlése, ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon és időben,*
- d) a gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,*
- e) a hazakerülést követő teendők és életvitel - a gondozott gyermekkel és a szülőkkel közös - megtervezése.*

Ezen tervszerű együttműködés keretében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

23. § (4) A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családgondozást különösen a következő szolgáltatásokkal teljesíti:

- a) személyes segítő kapcsolat keretében a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítása, továbbá folyamatos kapcsolattartásuk segítése,*
- b) a szülők nevelési, gondozási, háztartásszervezési ismeretei gyarapításának támogatása,*
- c) közreműködés a család lakáskörülményeinek rendezésében, a lakás felszerelésének és berendezésének elfogadhatóvá tételében,*
- d) a szülők szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásának, ügyeik intézésének támogatása,*
- e) társadalmi szervezetek és önkéntes segítőik közreműködésének kezdeményezése.*

Hogyan valósul meg ez a munkamegosztás alap- és szakellátásban dolgozó kollégák között, megkétszereződött-e a munka hatékonysága, vagy a feladatnak két szakemberhez történt delegálása éppen csak a felelősség egymásra hárítására alkalmas - erre kerestem a választ egy a Fővárosi TEGYESZ nevelőszülői hálózatában 2006 tavaszán végzett vizsgálatommal.

Adatok

Vizsgálatunkat a 2003. január 1. és 2005. december 31. közötti időszakban, tehát az elmúlt három évben nevelőszülői családba kihelyezett gyerekek körében folytattuk le, hisz ezeknél az eseteknél már érezni kellene az új feladatmegosztás hatását. Kérdőíves módszerrel gyűjtöttem össze az adatokat; a nevelőszülői tanácsadó kollégák egy három részből álló kérdőívet töltöttek ki, amelyben a kapcsolattartás adataira, a szülőkről nyerhető információkra, valamint a gyermekjóléti szolgálatok családgondozóival történő együttműködésünkre voltam kíváncsi.

A fővárosi szakellátásban lévő kb. háromezer gondozott közül összesen 500 kiskorú és utógondozói ellátott van a szakszolgálat által működtetett nevelőszülői családokban elhelyezve. Évente általában ötven körüli az új kihelyezések száma. A vizsgálat összességében mintegy 100 esetre terjedt ki, azokra a kiskorú átmeneti nevelt gyermekekre, akik még 2006. tavaszán is az adott gondozási helyen éltek. Örömteli, hogy az adott

időszakban kihelyezettek közül néhány gyermeknek örökbefogadással illetve hazagondozással sikerült rendezni a sorsát, és figyelemreméltó adat, hogy ezekben az esetekben a nevelőszülői családokban töltött gondozási idő 8 hónap és két év között van. Ez az az időtartam, amikor egy megtervezett folyamat a szereplők együttműködésén és motiváltságán alapulva végigfuttatható, még mielőtt a gyermek oly mértékig gyökeret ereszt a nevelőszülői családba, hogy az megnehezítené vagy ellehetetlenítené az átgondozást.

Kapcsolatfelvétel

A személyes kapcsolatfelvételre először a TEGYESZ-ben tartott helyezési tanácskozáson kerülhet sor, ahol a szakemberek mellett jelen vannak a vér szerinti szülők, hozzátartozók, valamint a leendő nevelőszülők is. Ez a találkozás meghatározó lehet a további együttműködés tekintetében. Tapasztalataim szerint más eséllyel indul egy történet, ha átmeneti nevelésbe vételről van szó, tehát amikor a gyermek közvetlenül a családjából vagy gyermekek átmeneti otthonából (esetleg a TEGYESZ Befogadó Otthonából) kerül nevelőszülőhöz, és más, ha gondozási hely megváltoztatásáról, tehát gyermekotthonból történő kihelyezésről van szó. A hálózatunkba történő kihelyezések kb. egyharmada tartozik az első, míg kétharmada a második típusba.

Átmeneti nevelésbe vételkor a gyermekjóléti szolgálat családgondozója, az átmeneti gondozást biztosító intézmény képviselője rengeteg információval rendelkezik a családra, az előzményekre vonatkozóan. A szülő(k), sok esetben más hozzátartozók is szinte mindig jelen vannak, és még ha indulatoktól, érzelmektől túlfűtöttek is, de motiváltak a kapcsolattartásra, a változtatásra.

Amennyiben gyermekotthonból történik a nevelőszülői kihelyezés, a gyermekjóléti szolgálat, valamint az otthon családgondozója tájékoztat az előzményekről. Anélkül, hogy a kollégákra terhelném a felelősséget, ezekben az esetekben már jóval kevesebb az előzetes információ, főként a kapcsolattartás addigi tapasztalatairól kaphatunk tájékoztatást, és a tanácskozáson jelenlévő gyermekjóléti kolléga sem ismeri minden esetben a családot - különösen, ha az illetékeséget a gyermekotthon címére történő bejelentés keletkeztette (erre a problémakörre később még kitérek).

Kulcskérdés, hogy jelen van-e a szülő a tanácskozáson, és fontos, hogy előzetesen hogyan lett felkészítve arra a tényre, hogy gyermeke nevelőszülői családba történő kihelyezése érdekében ültünk össze. A nevelőszülői kihelyezés a vér szerinti szülők számára félelemkeltő, hiszen a nevelőszülői családban olyan riválist látnak, aki „elszereti” gyermeküket.

Ha a gyermekotthonból nevelőszülői családba történő kihelyezésre azért kerül sor, mert a szülőkkel a kapcsolattartás megritkult, illetve a hazagondozásnak reális esélye nem látszik, gyakran előfordul, hogy a szülők a helyezési értekezletre felháborodottan, feldúltan érkeznek. Különösen, ha a kapcsolattartások elmaradása miatt a gyermekotthon család gondozójának nem állt módjában tájékoztatni a szülőket arról, hogy a gyermek gyámja nevelőszülői családban történő elhelyezésre tett javaslatot. Ilyenkor feladatunk, hogy először megnyugtassuk a szülőket, tájékoztatva őket arról, hogy a nevelőszülői elhelyezés nem jelent örökbefogadást, kapcsolattartásra, az átmeneti nevelés megszüntetésének kezdeményezésére továbbra is lehetőségük lesz. Arra is volt már példa, hogy a nevelőszülői kihelyezés „réme” oly mértékben motiválta a szülőket megoldás keresésére, hogy közvetve ily módon hozzájárultunk a gyermek családjába történő hazagondozásához.

Nagyon sokat segíthet a gyermekotthon a nevelőszülő és a vér szerinti szülő sikeres együttműködésének megalapozásában azzal, ha a szülőket összeismerteti egymással, ha a gondozási feladatokat mintegy a szülővel együtt adják át a nevelőszülőnek, kifejezve ezzel, hogy a továbbiakban nem riválisai, hanem partnerei lesznek egymásnak, ugyanazért a célért, a gyermek biztonságáért, fejlődéséért dolgoznak.

A helyezési értekezleten egymással információt, elérhetőséget cserélő szülők - a szakemberek mellett - jelenthetnek garanciát arra, hogy a gyermeknek a kettős hovatartozás, a kettős lojalitás érzésével nem lesz különösebb problémája.

A vér szerinti szülők számára azért is fontos ez a helyezési értekezlet, mert itt ismerkedhetnek meg azzal a nevelőszülői tanácsadóval, aki gyermeküknek, a gyermeküket nevelő családnak segítője lesz, aki a kapcsolattartások zökkenőmentes megszervezésének felelőse lesz a jövőben. A pontos és hiteles információk, a megnyugtató gesztusok, a szülő partnerként kezelése a jövőbeli együttműködés záloga.

Ezért fájó, hogy a vizsgált esetek felénél volt csak jelen vér szerinti szülő, hozzátartozó a helyezési tanácskozáson. Ez egyben azt is jelenti, hogy a kapcsolattartás szabályozására

történő javaslattételnél első körben nem érvényesülhetnek a szülő kérései, információ hiányában nem tudjuk figyelembe venni lehetőségeit.

Természetesen a nevelőszülői kihelyezést követően a szülőket minden esetben írásban értesítjük arról, hogy gyermekük befogadásra került a nevelőszülői családba, s ez a levél tartalmazza az illetékes nevelőszülői tanácsadó nevét, elérhetőségét, fogadóórájának helyét és időpontját. De mint tudjuk, az értesítéseknél biztosabban ér célba a személyes tájékoztatás.

Szakemberek együttműködése

Mint láttuk, a jogszabály nagyon pontosan „leosztja” a feladatokat a gyermekjóléti szolgálat családgondozója és a nevelőszülői tanácsadó között a vér szerinti kapcsolatok ápolása, a hazagondozás előkészítése érdekében.

A kapcsolatfelvétel első fóruma a helyezési értekezlet, de a szakmai jogszabály további garanciákat iktat be a további együttműködés megvalósulása érdekében.

A feladat ugyanaz mindkét fél számára: 60 napon belül helyszíni látogatással adni nyomatékot az egyéni elhelyezési tervben foglaltak megvalósításának.

89. § (2) A családgondozó (itt nevelőszülői tanácsadó) a gyermek befogadását követően két hónapon belül személyesen felkeresi a gyermek egyéni elhelyezési tervében megjelölt szülőt vagy más hozzátartozót, valamint az illetékes gyermekjóléti szolgálatot. A nevelésbe vétel időtartama alatt a családgondozó folyamatosan kapcsolatot tart az illetékes gyermekjóléti szolgálattal.

23. § (3) A nevelésbe vételt követően a gyermekjóléti szolgálat családgondozója a gyermeket gondozási helyén az elhelyezését követő két hónapon belül felkeresi, és tájékozik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről. A nevelésbe vétel időtartama alatt a családgondozó folyamatosan kapcsolatot tart a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózat, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat családgondozójával

A vizsgálat e feladat megvalósítása tekintetében siralmas eredményt hozott. Kölcsönös látogatásra a közel száz esetből mindössze három esetben került sor, ezen kívül a nevelőszülői tanácsadók tíz szülőt, és még hét hozzátartozót kerestek fel lakóhelyén.

Az együttműködés elsikkadását mutatja az az adatsor is, amelynek mentén azt próbáltam kideríteni, van-e, és ha igen, milyen formában van kapcsolat az együttműködésre „ítélt” szakemberek között (1. ábra).

1. ábra

A TANÁCSADÓ ÉS A CSALÁDGONDOZÓ KAPCSOLATTARTÁSA

Az esetek egynegyedében egyáltalán nincs kommunikáció a két szakember között! Kölcsönös érdektelenség? Úgy gondolom, ez megengedhetetlen mindkét fél részéről.

Még ha a szülő ismeretlen helyen tartózkodik is, a családgondozó illetékességét pontosan meghatározza a jogszabály. Sőt, ilyen esetekben lenne különös jelentősége a szakemberek együttműködésének, információcseréjének a kapcsolattartás helyreállítása, vagy éppen az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás feltételeinek vizsgálata szempontjából.

Apropó, illetékesség... Az átmeneti nevelésbe vett gyermekek állandó lakóhelye a vér szerinti szülőével azonos, de amennyiben a szülőnek nincs bejelentett lakóhelye, úgy a gondozási hellyel, tehát a nevelőszülő lakcímével azonosan, illetve ha a nevelőszülő ehhez nem járul hozzá, akkor a szakszolgálat címével (tehát a főváros esetében VIII. ker. Alföldi u. 9-13.) azonosan kell megállapítani.

A bejelentett lakcím az illetékesség alapja gyámhivatal és gyermekjóléti szolgálat esetében is.

A vizsgált esetekben az illetékesség megoszlása szempontjából az alábbi adatokat kaptuk (2. ábra).

2. ábra

AZ ILLETÉKESSÉG ALAPJA

Az esetek egyharmadában tehát a nevelőszülő lakóhelye szerinti, további 10%-ban pedig Budapest VIII. kerületének gyámhivatala és gyermekjóléti szolgálata az illetékes.

Tapasztalataink szerint az előzményeket, a szülői hátteret személyesen nem ismerő ügyintézők és családgondozók esetkezelése más, mint amikor sorsokat, esetenként több generáció élettörténetét jól ismerő, korábban effektív családgondozást végző kollégák tartják még kezükben a vér szerinti család gondozását, további segítségét. Más a személyes felelősség, az elkötelezettség, jóllehet, ezek nem mérhető dolgok.

A nevelőszülő lakóhelye szerint illetékes gyámhivatal sokszor leginkább a nevelőszülőnek előnyös, félve írom le, de sok esetben a nevelőszülő érdekérvényesítését szolgálja. Az ily módon esetgazdává kinevezett gyermekjóléti szolgálat családgondozójának pedig az lenne a feladata, hogy a gyámhivatallal együttműködve felkutassa a szülő tartózkodási helyét, és a tartózkodási hely szerinti gyermekjóléti szolgálat családgondozójával karöltve végezze munkáját, de legalább is folyamatosan rendelkezzen információval a vér szerinti szülővel kapcsolatban.

Néhány gyermekjóléti szolgálat hátrítja esetgazdai feladatát, illetve az éves felülvizsgálat közeledtével próbál meg információhoz jutni, leggyakrabban a nevelőszülői tanácsadótól. Nevelőszülői tanácsadó kollégáim tapasztalatai szerint a gyermekjóléti szolgálatok családgondozóinak 45%-a nem ismeri személyesen a vér szerinti családot. Ez megtörténhet akkor, ha a gyámhivatal az éves felülvizsgálatot nem személyes tanácskozás keretében tartja meg, hanem csak az írásbeli jelentésekből tájékozódva vizsgálja felül az átmeneti nevelés fenntartásának szükségességét.

Megtörténhet akkor is, ha a működő kapcsolattartásokon, amelyeknek megszervezéséért, lebonyolításáért elsősorban a nevelőszülői tanácsadó felelős, a gyermekjóléti szolgálat családgondozója nem vesz részt.

Állandó lakóhellyel nem rendelkező szülők esetében a kapcsolattartás az az alkalom, amikor a szülők hollétéről, elérhetőségükről, életük alakulásáról információt lehet szerezni, ezért olyan fontos, hogy ezek a kapcsolattartások hol zajlanak, és részt vesz-e ezeken szakember, valamint az is, hogy az információk eljutnak-e a gyermek ügyében feladattal bíró valamennyi szakemberhez.

Ebben van véleményem szerint kiemelkedő jelentősége a nevelőszülői tanácsadónak.

Kapcsolattartás

A vizsgálatunkban szereplő esetek több mint egyharmadában nem működik a kapcsolattartás, ezeknek a gyermekeknek egyharmada lett eddig örökbe fogadhatóvá nyilvánítva. A többiek esetében a gyermek állampolgársága, kora, betegsége miatt nem történt felterjesztés. Kérdés az is, mire elég az alkalmanként, évente 3-4-szer történő találkozás, illetve szakemberek egy része a havi 1-2 órás együttlétet sem tartja alkalmasnak a szülőkhöz való érzelmi kötődés ápolására, a kapcsolat erősítéséről nem is beszélve.

3. ábra

A KAPCSOLATTARTÁS GYAKORISÁGA

Az adatokból jól látható az is, hogy a nevelőszülők a havi, illetve kéthetenkénti gyakoriságú kapcsolattartást vállalják, elenyésző azoknak a nevelőszülőknek a száma, akik rugalmasan alkalmazkodva a szülő kéréséhez (és természetesen a határozatban foglaltaknak megfelelően) hetente, vagy akár hetente többször is biztosítják a gyermek találkozását hozzátartozóival. Az is világosan látszik, hogy a hazagondozást előkészíteni havi 1-2 alkalommal megvalósuló néhány órás együttlét tapasztalatai alapján nem lehet. Komoly nehézséget jelent a nevelőszülői

család életét úgy alakítani - különösen, ha vidékiek -, hogy a hazagondozást elősegíteni hivatott egyre sűrűbb kapcsolattartás megvalósítható legyen.

A gyakoriság mellett nagymértékben befolyásolja a kapcsolat minőségét az is, hogy hol, milyen körülmények között történik a találkozás.

Ahogy a szakmai jogszabály 87.§ (5) bekezdése fogalmaz:

A látogatás alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozása és a látogatás alatti együttléte kulturált formában és zavartalan körülmények között történhessen.

4. ábra

A MŰKÖDŐ KAPCSOLATOK HELYSZÍNE

Ahogy a diagrammból is jól látható, a kapcsolattartások mintegy fele működik intézményi, és fele családi keretek között. Ez egyben azt is jelenti, hogy nagyjából a kapcsolattartások felén van jelen szakember, aki segítő közreműködésével javíthatja a kommunikációt, oldhatja a valamennyi érdekelt félben meglévő szorongást. Mert szorong a vér szerinti szülő, a nevelőszülő, és nem utolsó sorban a gyermek is.

Az intézményben zajló kapcsolattartások eleve nélkülözik az intim környezetet, még ha játszószobában tölti is együtt az időt gyermek és szülő, nem is beszélve a TEGYESZ aulájáról, vagy esetleg más hivatalos helyiségről. Rossz, ha a gyermek feje fölött beszél meg hivatalos dolgokat szülő, nevelőszülő, tanácsadó.

Egyik hivatásos nevelőszülőnk így fogalmaz:

„Ha a nevelőszülő elég empátiával rendelkezik, megértő és türelmes, az ilyen találkozások minősége javítható. Gyakran elég kis segítséggel, észrevétlenül irányítani a gyermek és édesanyja egymásra hangolódását.

Saját tapasztalatból tudom, hogy a sivár környezet mennyire gátolja az anya és gyermeke közötti érzelmi kötődés kialakulását.

Ha sikerül a találkozásokat tartalommal megtölteni, van közös érdeklődés, közös játék, közös élmény, az hihetetlenül sokat lendít a kapcsolat építésén.”

A nevelőszülők a felkészítő képzés során rengeteget „tanulnak” a vér szerinti kapcsolattartásról. Persze más ezt érteni, és nagyon más megélni, azokkal a természetes érzelmekkel, indulatokkal (féltékenység, aggodás vagy éppen düh), amelyek vér szerinti és nevelőszülőknél egyformán kavarghatnak. Ezért elengedhetetlenül szükséges - főleg a kapcsolattartások elindulásánál, vagy később a nagyobb változások idején - a nevelőszülői tanácsadó, vagy akár a pszichológus jelenléte.

Az adatokból jól látszik, hogy az intézményben zajló kapcsolattartások zöme a TEGYESZ-ben történik, a gyermekjóléti szolgálatok kevésbé veszik ki ebből a részüket. Lehet, hogy ennek csupán az az oka, hogy a vizsgált időszakban még nem működött a kapcsolatügyelet, de újabb tapasztalataink is azt támasztják alá, hogy a gyermekjóléti szolgálatoktól kevés segítséget kapunk a találkozások lebonyolításához, kimondódik olykor az is, hogy csak helyszínt tudnak biztosítani, szakember segítségét nem.

Egyre több kapcsolattartás szerveződik hétvégén, főleg a vidékről utazó vagy a dolgozó családok esetében.

Komoly nehézséget okoz a TEGYESZ-ben egy időben 4-5 családnak megfelelő helyet biztosítani, és a nevelőszülői tanácsadók sem tudják minden hétvégéjüket munkával tölteni. A probléma kezelése érdekében hétvégi kapcsolatügyeletet vezettünk be szombatonként, vagyis egy nevelőszülői tanácsadó ügyeletesként segíti, koordinálja a találkozásokat.

A semminél jobb, de ez sem tökéletes megoldás, hiszen több száz család esetében nem ismerjük valamennyi szereplőt, nem ismerhetjük alaposan az előzményeket, nem beszélve arról, hogy az illetékes nevelőszülői tanácsadónak elemi érdeke az információszerzésen túl a tapasztalatok begyűjtése a további tervszerű munka érdekében.

A nevelőszülő otthonában, vagy a szülő, hozzátartozó otthonában zajló kapcsolattartásokról még kevesebb az információnk, elsősorban a nevelőszülők, gyermekek elbeszéléséből tájékozódunk. Feltételezzük, hogy ezekben az esetekben jó az együttműködés szülő és nevelőszülő között, önállóan szervezik találkozósaikat, pedig lehet, hogy itt is elkelne segítség.

Hivatásos nevelőszülőnk erről így ír:

„Csakhogy a vendégeskedések egyre gyakoribbá és hosszabbá váltak. Előfordult, hogy a délelőtti érkező anyukát a gyerekek fürdetése és elaltatása után tudtam csak hazaküldeni. Gyakran hívott telefonon késői órákban, csak mert hiányoztunk neki, vagy egy kicsit beszélgetni akart. A két nagymama is sűrűn megjelent, előre nem jelzett időpontokban is. Ezek a váratlan betoppánások megijesztették a kislányt. Neki nagy szüksége volt arra, hogy minden várható eseményre előre felkészítsem, hogy a mindennapi történések előre kiszámíthatóak legyenek.

Ráadásul a látogatások alkalmával egyre többször lett puskaporos a levegő: a nagymamák egymás családját, meg az édesanyát okoltál a kislány intézetbe kerülése miatt. Gyakran kellett elvágnom a „társalgás” fonalát a nem gyerekfűlnek való téma miatt.”

A nevelőszülői tanácsadónak és a gyermekjóléti szolgálat családgondozójának egyaránt feladata, hogy a helyzetértékelés során beszámoljon a gyermek és a szülők kapcsolatának alakulásáról, valamint ha szükséges, kezdeményezze a kapcsolattartások gyakoriságának vagy éppen helyszínének módosítását. Személyes jelenlét nélkül nehéz véleményt alkotni, egy-egy vitás kérdésben állást foglalni.

Külön is megérné vizsgálni szakemberek és szülők együttműködését az időszakos kapcsolattartások során. A felelősség fokozott: milyen környezetben, milyen garanciák mellett engedjük haza hétvégére vagy a tanítási szünet egy részére a gyermeket, és ki fogja a családot ezen időszak alatt segíteni, „ellenőrizni”? A hétvége, az ünnep a családgondozó számára is ünnep. De éppen ezek az együttlétek azok, amelyek fokozott segítséget igényelnek, hiszen mindenki tele van bizonytalansággal. Talán ez az oka annak, hogy olyan kevés gyakorlatunkban az időszakos kapcsolattartás? A nevelőszülők aztán panaszkodnak, hogy „elkanászodott” a gyermek, a másfajta szokás- és normarendszer meglátszik a visszakapott gyermekben. Pedig ezek lehetnek azok az alkalmak, amikor a szülő élhet szülői kompetenciáival, ha nevelési, gondozási, háztartásszervezési ismereteinek gyarapításához segítséget kapott.

Ahhoz, hogy az átmeneti nevelés valóban átmeneti ideig tartson, szakembereknek, szülőknek, nevelőszülőknek az eddiginél sokkal szorosabb együttműködésére lenne szükség; a személyes felelősség megélésére a gyermeki jogok érvényesülésének elősegítésében.

Szükség volna-e külön családgondozóra a nevelőszülői hálózat mellett, aki „csak” a vér szerinti kapcsolattartások szervezésével foglalkozna? Azt gondolom, hogy nem, hiszen a gyermeket és a nevelőszülői családot jól ismerő nevelőszülői tanácsadó lehet a garancia arra, hogy a gyermek érdekében, az ő tempójában történnek a lépések, ő kell hogy legyen a hiteles kapocs vér szerinti és nevelőszülői család között. Ehhez persze jóval több időt kellene együtt tölteni a nevelőszülői családokkal, és a kapcsolattartások alkalmával a szülőkkel, hozzátartozókkal egyaránt.

Azt gondolom, hogy nem az önálló családgondozói státusz, hanem a nevelőszülői tanácsadók és gyermekjóléti szolgálatok családgondozóinak alacsonyabb esetszáma lenne szükséges a minőségi munkavégzéshez, hogy a kapcsolattartás ne csupán szükséges rossz legyen, amit túl

kell élni, a helyzetértékelések vér szerinti családról szóló kérdéssora pedig ne tátongjon az ürességtől azzal a felirattal, hogy „a családról nem rendelkezünk információval”.

*A szerző a Fővárosi TEGYESZ Nevelőszülői Szolgálatának
osztályvezetője*